

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadoščno frankovane.
Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		v Jugoslaviji		v inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—	Din 216—
6	3	60—	72—	108—	108—
3	1	30—	36—	54—	54—
1		10—	12—	18—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italija in slovanska nevarnost.

Buenosaireska »La Prensa«, poleg »La Nación«, največji južno-amerikan-
ski dnevnik, je priobčila 1. marca t. l.
pod zgornjim naslovom brzojavni čla-
nek svojega dopisnika v Genovi, Hen-
ryja Wooda.

Vsebinska članka more služiti v resen
memento vsem tistim našim političnim
krogom, ki kokerirajo v svoji zaplotni-
ški naivnosti z italijanskim prijatel-
stvom in pa tistim zagrebškim politič-
nim diletantom, ki apelirajo v svoji po-
krajinski pobesnelosti na Italijo, naj nas
oride — razorožiti.

V Italijanu imamo tako perfidnega
in rafiniranega sosedu, da je dolžnost
vse naše politične javnosti, da zasledu-
je čim pazliviše vse dalekovidne na-
črte njegove mednarodne politike, ki ne
računa samo z današnjim dnem, temveč
pripravlja že danes svoje udarce v bo-
dočnosti. V članku sicer indiferentnega
argentinskega novinarja se bo našlo
mogoče marsikaj, čigar nasprotnik sam
v naši bližini tako jasno ne pove.

Wood piše o pripravi Italije proti
»slovenski nevarnosti« sledeče:

»V Švici je povzročila nenadna
sprememba fašistovske politike globok
oddih. Sprememba obstoji v naziranju
o načinu, kako zagotoviti obrambo se-
vernih italijanskih mej: namesto da bi
se Italija polastila efektivno in realno
alpskih grebenov, naj teži za tem, da se
ustvari sklenjene verige — vmesnih
državic.

Prvotno fašistovsko naziranje, da
se bo severno laško mejo moglo zavar-
ovati edino, če se jo pomakne na najvišje
grebene Alp, bi imelo za posledico, da
bi se Italija morala polastiti švicarske-
ga kantona Tessina, kjer živi znatno šte-
vilo Italijanov. Pohlep po temu pednju
»neodrešene« deželice s strani Italije
je povzročal znatno napetost med Itali-
jo in Švico.

Odkar pa je prišel Mussolini na
vlado, so fašisti očividno pustili svoje
zahteve po alpskih grebenih ter začeli
usmerjati svojo propagando za tem, da
bi se ustanovilo na severni meji celo
vrsto vmesnih držav.

Če bi nato vse velesile zajamčile
nevarnost teh držav, kot je zajamče-
na švicarska, mislijo Mussolini in fašisti,
da bi bila varnost Italije mnogo bolj za-
jamčena, kot z obrambnimi napravami
po alpskih vrhuncih.

Švicarski kritiki menijo, da je treba
iskati glavni ključ za temeljito spremem-
bo Mussolinijeve zunanje politike v ne-
navadno nagli spremembi fašistovskega
naziranja v gornjem vprašanju. Ta spre-
memba pojasnjuje skoro vse njegove
ideje na polju zunanje politike: nenadno
podporo Francije s strani Italije meseca
januarja 1923 v vprašanju vojnih od-
škodnin; potrebo krepke zveze med za-

padnimi državami Angleško, Francosko,
Italijo, Belgijo, in če bi šlo celo Nemčijo,
in dopolnitev te zveze z zvezo držav
ob Sredozemskem morju, posebno
Špansko.

Po Mussolinijevem mnenju in mnenju
ostalih fašistovskih vodij ne preti Evropi
toliko nevarnost od nemške osvete,
temveč od možnosti nenadnega napada
vseh narodov slovanske krvi na Zapad.
Proti tej nevarnosti, meni Mussolini, se
morajo organizirati in združiti vse države
zapadne Evrope, in ta ideja tvori
temelj vse sedanjega italijanske zunanje
politike.

Po italijanskem naziranju je svet-
ovna vojna to nevarnost povečala v
neverjetni meri in ustvarila skoro po-
polno gotovost, da se ponovi splošni
pohod narodov na Zapad. In sicer so se-
daj Rusi in Slovani tisti, ki se priprav-
ljajo na ta pohod.

Posebno dve okoliščini sta — na-
stali vsled svetovne vojne — ki pospe-
šujeta to nevarnost. — Prva v tem, da
so se konsolidirali vsi jugoslovanski
elementi v eno samo državo Srbov. Hr-
vatov in Slovencev, Jugoslavijo. — Dru-
ga činitelj je oslabljenje Avstrije, katero
pušča dejanski odprt pot 100 milijon-
om ruskih Slovanov, da se združijo z
20 milijoni balkanskih Slovanov in zač-
no pohod na Zapad.

Sveda bi bila Italija prva na vrsti,
da bi občutila vso težino takega pokre-
ta. V normalnih razmerah in pri nor-
malnih metodah bi zavzel takšen pokret
samo značaj preseljevanja množične
vlnice naroda na Zapad. Toda razmerje
med laškim plemenom in njegovim ju-
goslovanskim sosedom z ene strani Ja-
drana, ki je vse prej kot prijateljski, bi
dalo takšnemu pokretu značaj nena-
vadne sile in divjosti.

Ko je končala svetovna vojna, je
Italija anektirala Zgornje Adiškote ter
dosegla z grebeni severnih Alp ono de-
jansko obrambno mejo, po kateri je to-
liko časa hrepenela.

Čim so dobili zaželeno ozemlje,
vključ zvezam, ki jih nudi za obrambo,
in čim je bila izločena močna predvojna
Avstrija, katera je tvorila ipak naravni
jez proti Slovanom, se je Italiji sploh,
posebno pa še fašistom naenkrat posve-
tilo, da čeprav more znatno nad Avstri-
jo tvoriti neizčrpen vir narodnega po-
nosa, da pa je z druge strani postala ta
zmaga tudi silen vir skrbi ter velikih
in — nepričakovanih nevarnosti.

Z drugimi besedami povedano: s
svojo veliko zmago v Vittorio Veneto
Italija ni dosegla drugega, kot da se je
rešila svojega dednega avstrijskega so-
vražnika zato, da se je izpostavila nič
manj nevarnemu ogroženju se strani
Slovanov.

In Mussolini s svojimi fašisti se je
lotil obrambe proti tej možnosti.

Na severozapadu je Italija zašči-
tena za slučaj slovanskega napada, ker
ima za mejašico Francijo, ki mora kot
zapadna država biti hočeš-nočeš soli-
darna z italijanskim polotokom, vendar
želi Mussolini varnost s te strani še
okrepiti z ustanovitvijo »male antante«
s Špansko in Portugalom. — V tem tiči
torej vir nenadne prijaznosti Mussolini-
ja napram Franciji in njegova propagan-
da za osnutek Zapadne Zveze.

Na severu je Italija dobro zavar-
ovana na ozemlju, kjer mej na Švico,
pravo vmesno državo, katero bi mo-
rebiti sovražnik moral do dobrega pre-
magati, predno bi sploh prišel do itali-
janske meje.

Drugačnja je pa stvar s severov-
zhodno mejo. Tam je izpostavljena Ita-
lija brez vsakršnih zaprek napadu Slo-
vanov. A da bi preprečili takšno nevar-
nost, streme fašisti sedaj za tem, da bi
se tam osnovali Švici podobno državo.

V smislu fašistovskega, v Švici ob-
javljenega in očividno od Mussolinija
odobrenega naziranja Avstrija, kakorš-
na je sedaj, ne more živeti. Iz enostav-
nega vzroka, ker je Dunaj s svojim ve-
likomestnim prebivalstvom mnogo pre-
ogromen za oni majhni preostanek biv-
še Avstrije, iz katerega so napravili se-
danjo republiko.

Z avstrijskega stališča in stališča
italijanske meje obrambe bi bilo torej
najboljše, če bi se iz zapadnih pokrajin,
namreč Tirolskega, Sedmograškega,
Štajerskega in Koroskega napravilo
vmesno državo, ki bi se jo eventual-
no moglo zvezati z Nemčijo. Dunaj z
Delino in Zgornjo Avstrijo bi se pa da-
lo bodisi Nemčiji, bodisi Češkoslovaški,
tako da bi dobil dovolj okrožnega ozem-
lja in mogel živeti.

Državica, ki bi jo tvorilo pet zapad-
nih avstrijskih pokrajin, bi bila neodvis-
na, pod imenom Vzhodna Planinska
Zveza, in organizirana nalik helvetski
zvezi.

V posesti vseh potov, ki vodijo v
Italijo, posebno železnice, bi tako drža-
vica ne služila samo za to, da bi ločila
za vedno Slované od Trsta in Jadrana,
temveč tudi za vmesno obrambno drž-
avo za slučaj kakoršnegakoli vpada v
Italijo.

Skratka, ta država bi branila 500
km italijanske meje tako, kot bi jo nik-
dar ne mogel braniti kakoršen koli
obrambni sistem po vrhuncih alpskih
grebenov.

V zgornji namen bi se moralo re-
vidirati sanžermensko mirovno pogodbo,
a revizija bi se morala izvršiti na pod-
lagi načela, da tvori ustanovitev takih
vmesnih držav najzanesljivejšo sred-
stvo za obrambo sedanjega političnega
stanja evropskih držav.

Tako argentinska »La Prensa«.

Posebno zagrebški krogi naj se
zamislijo v dejstvo, da bi od fašistov
zasnovana avstrijska državica ne krila
še cele severovzhodne italijanske meje
in bi v nji še ne bila vsa pota, ki vodijo
v Italijo. To bi bilo šele tedaj, če bi se
ji včlenilo še — Slovenijo in Zagreb z
bivšimi »reliquae reliquiarum cristiani-
tatis«, hrvatskim Pokupljem in Primor-
jem. Ali pa, ker Italijani govorijo o raz-
nih vmesnih državah, šele takrat, če
bi se ustanovila posebna — Radičeva
— republika, s katero bi bila potem za-
tvorjena dva glavna vzhodna dohoda v
Italijo, ki jih tvori Južna železnica in
pa železnica Zagreb-Reka. Takšne »re-
publike« ne bi bilo težko ob prvi priliki
spremeniti v italijanski protektorat, z

dukum d' Aosta na čelu, tem večnim, a
kot dokazujejo gornja načela sedanje
laške zunanje politike, še vedno aktu-
elnim kandidatom na zagrebški »prestol
hrvatskih kraljev«.

Z druge strani nam pa ta počasi se
organizirajoči strah zapadne Evrope pred
Slovanstvom jasno kaže edino glavno
smer za zunanjo politiko osvobodjenih
in neosvobodjenih Slovanov: da vztrajno
težimo na tem, da se osnujejo Zedinjene
države vseh Slovanov, ki bo samo vpra-
šanje časa, čim se Rusija nekoliko kon-
solidira. V kolikor naši državniki še ne
bodo zrelji za idejo, silili nas bodo v to
smer načrti sovražnikov, kot dokazuje
gori pojasnjena zunanja politika Musso-
linija.

Ljut boj med demokrati in radikali v verifikacijskem odboru.

RAZVELJAVLJENJE TREH DEMOKRATSKIH MANDATOV.

— Beograd, 11. maja. (Izv.) V ve-
rifikacijskem odboru so se včeraj od-
igrali zanimivi dogodki. Borba, ki se
bije med demokrati in radikali, je vče-
raj dosegla vrhunec. Po daljši, živahni
debati je verifikacijski odbor razve-
ljal demokratsko kandidatsko listo v
Črni gori, katere nosilec je bil dr. Bo-
žo Vukotić, sodnik kasacijskega sodi-
šča v Podgorici. Razveljavljenje te liste
je bilo sprejeto z glasovi radikalcev,
klerikalcev in muslimanov proti od-
ločnemu protestu demokratov in zem-
ljoradnikov. V demokratskih krogih je
radi tega nastalo veliko ogorčenje,
kajti dr. Božo Vukotić je bil neustra-
šen zagovornik državne in narod-
nega edinstva in je kot poslanec Dal-
macije odločno branil narodne pravice
v dunajskem parlamentu. Dr. Vukotić
je znan kot eden največjih rodoljubov
in njegovemu ugledu je treba pripisati,
da je ideja državnega edinstva v Črni
gori zmagała proti črnogorskim fede-
ralistom.

Verifikacijski odbor se je sestel
včeraj ob 9.40 dopoldne. Razpravljaj
je o radikalni pritožbi proti izvolitvi
poslanca dr. Božo Vukotića. Razprava
je bila zelo živahna in sam radikalni
poslanec Desnica je bil zato, da se ta
mandat odobri, dočim je predsednik
Marko Gjurčić predlagal, da se mandat
razveljavi, češ da Vukotić kot sodnik,
aktiven državni uradnik, ki ima stike
z narodom, nima pasivne volilne pra-
vice. Proti temu se je ugovarjalo, da
dr. Vukotić kot sodnik kasacijskega
sodišča nima naravnost direktnih stik-
ov z ljudstvom. Debata je trajala eno
uro in se je morala prekiniti. Proti pro-
testu demokratov je verifikacijski od-
bor razveljavil demokratsko listo za
Črno goro.

Za tem je prišlo v razpravo vpra-
šanje mandata demokratskega poslan-

ca Mijovića. Tudi ta mandat je bil raz-
veljavljen. Radikali so utemeljevali
razveljavljenje s tem, da je slučaj Mi-
jović sličen slučaju dr. Boža Vukotića.
Na ta način je verifikacijski odbor raz-
veljavil demokratsko tri mandate. Na
popoldanski seji je verifikacijski od-
bor razpravljaj slučaj bivšega predse-
dnika narodne skupščine dr. Ivana Ri-
barja, ki je kandidiral v virovitiški žu-
paniji. Demokratje v svoji pritožbi za-
htevajo, da se da Ribarjev mandat
odobri in navajajo dejstvo, da je za
nasprotne kandidate glasovalo tudi 250
ruskih beguncev, ki niso imeli v smislu
zakona volilne pravice. Dr. Ribarju je
manjkalo do količnika samo 62 glasov.
Ako se upošteva dejstvo, da je glas-
ovalo za Radiča in radikalne kandidate
250 ruskih beguncev, tedaj se mora pri-
znati dr. Ribarju mandat. Radikali, kle-
rikalci in muslimani so končno v od-
boru sprejeli sklep, da se to vpraša-
nje odloži, ker ni odboru predloženo
Ribarjevo pooblastilo. Vprašanje se bo
še razmotrivalo v slučaju, da pred-
lože parlamentu svoja pooblastila Ra-
dičevi poslanci.

Verifikacijski odbor je nato za-
ključil razpravo o mandatih in tekmo
današnjega dneva se sestavi za ple-
num odborovo poročilo. Večina pred-
loži svoje, manjšina pa oddvojeno po-
ročilo. V ponedeljek dne 14. t. m. se
sestane narodna skupščina.

URADNIŠKI ZAKON. — REDUK-
CIJA URADNIKOV.

— Beograd, 11. maja. (Izv.) Na
včerajšnji, od 17. do 20.30. trajajoči
seji je ministrski svet razpravljaj po-
leg tekcoih resortnih zadev tudi razna
parlamentarno-politična aktualna vpra-
šanja. Zunanji minister dr. Ninčić je
ministrskemu svetu poročal, da je bila
včeraj definitivno podpisana konven-
cija o svobodni coni v solunskem pri-

Guy de Maupassant:

Jožef.

(Konec)

»O, draga, misliš?«
»Vem... vem... še mnogo jih je
takih, mnogo več, kot bi mislila. Na vi-
dez so svetski in zmagoviti... so kakor
pavi... Če rečem, pavi, se varam,
kajti razprostrti se ne znajo.«

»Kaj se tiče bojazljivcev, sem na
njih opazila včasih neverjetno zabitost.
So celo taki, ki jih je silno sram sleči se
— pa če so tudi sami — ako je v sobi
ogledalo. Napram takim moramo upo-
redljati močno voljo, oster pogled, celo
pest. Nikoli ne vedo, kdaj in kako bi
začeli. Če uporabimo poslednje sred-
stvo, da se pred njimi onesvestimo, te-
daj nas ti reveži prestrašeno tolažijo in
hočejo klicati na pomoč.«

»Prav, prav... toda kadar ni mo-
ških, kot na primer tu, kaj potem?«
»Jih najdemo.«

»Kje neki?«
»Povsod. Olee, pravkar sem se
spomnila svojega doživljanja. Zdaj je

dve leti poteklo, ko me je moj mož po-
slal čez polje na svoje posestvo v
Bougrillesu. Tu, veruj mi, ni bilo niko-
gar, pa prav nikogar, če izvemam par
dolgočasnežev, ki so čepeli po svojih
gradovih in zdehali. Ugani, kaj sem
storila? No, začela sem čitati romane,
George Sandove, kjer so priprosti
ljudje in delavci pravi angeli, svetov-
ljani pa grdi zločinci. Poleg tega sem
prešlo zimo videla Ruy Blasa, ki je na-
me močno vplival. No, dobro. Naš pri-
stavniki je imel sina, imenitnega dvain-
dvajsetletnega fanta, ki je študiral za
duhovnika, kesneje pa — naveličan —
zapustil semenišče. Tega fanta sem
vzela k sebi v službo.

»O, in...«

»Ravnala sem z njim zelo z viška,
da je moral čutiti mojo veličino. Nisem
ga zvaljala, tega nerodneža, temveč —
vnela!«

»O, izkušanka!«

»Da, to mi je bilo še bolj pogodu.
Pravijo, da sluge sploh nič ne veljajo.
Res je. Vsako jutro in vsak večer, ka-
dar me je strežnica oblačila ali slačila,
sem ga pozvala!«

»O!«

»Da, in, moja draga, ta fant je go-
rel kakor slama, ti pravim. Pri mizi, pri
kosilu, nisem o nobeni drugi stvari go-
vorila kot o snagi, o telesni čistosti, o
kopelih, in čez dva tedna se je — re-
vež — že vsako jutro in večer kopal v
rečici in se oblival z dišavami, da je bil
po vsem gradu neznošen vzduh. Mora-
la sem mu vse dišave strogo prepove-
dati in mu zabičila, da se možki smejo
posluževati samo kolinjske vode.«

»O, navihanka!«

»Tedad mi je padlo v glavo, da si
osnujem knjižnico. Naročila sem množi-
co romanov in jih razposodila kmetom
in poslom. Vmes sem vtihotapila nekaj
pesniško navdahnjenih knjig... takih,
ki zmedejo dušo... saj veš, kot jih či-
tajo dijakine na skrivaj. Posodila sem
jih svojemu strežaju. To je bil zanj nauk
za življenje! Postala sem z njim bolj do-
mača, začela sem ga tikati in mu vzdela
priimek Jožef. Dragica, to ti je kipek in
vrel. Shujšal je kakor petelin, oči je
obračal kot blaznik. To sem imela za-
bavo! Brezdvoma je bilo to poletje eno
najlepših...«

»In tedaj...«

»Da... nekega dne, ko mojega
moža ni bilo doma, sem mu velela, naj
napreže voziček, da se popeljem v gozd.
Bilo je zelo vroče!«

»O, draga, tvoja zgodba je sijajna!
Pripoveduj!«

»Pij, da bo lažje poslušala. Šartrez
je izboren! Da... in nenadoma mi je
postalo slabo!«

»Kako to?«

»Noričica, kaj res ne razumeš? Na-
pravila sem se bolno in treba me je bilo
ponesti na travo. Ko sem ležala na tra-
ti, sem stokala in mu naročila, naj mi
obleko razveže. Ko je bilo vse opravlje-
no, sem se — onesvestila. Tako sem ho-
tela ležati gotovo dobro uro. Revež ni
vedel, kaj naj stori, jaz sem bila potr-
pežljiva in sem odprla oči šele, ko je
omahnil.«

»Aah! Pa kaj si mu rekla?«

»Ničesar! Saj sem bila vendar one-
sveščena. Zahvalila sem se mu in mu
velela, naj me odpravi v voz in odpelje
v grad nazaj.«

»Neverjetno! Ti si pa prava! Ali si
ga po tem dogodku še dolgo obdržala
pri sebi?«

»Sveda. Še zdaj ga imam. Čemu bi
ga odslovila? Saj mi je bil po vseči.«

»Pa te še vedno ljubi?«

»Menda vendar!«

»Kje je?«

Baronica je stegnila roko k zidu in
pritisnila na električen zvonec. Koj nato
so se vrata odprla in vstopil je postaven
sluga, ki je razširjal vonj po kolinjski
vodi.

Baronica ga je nagovorila: »Jožef,
slabo mi je, pojdi po hišno!«

Mladenč je nepremično obstal kot
vojak pred častnikom, in zasadi plame-
neč pogled v baronico, ki je nadaljevala:
»No, pojdi no že hitro, neroda, saj ni-
sva v gozdu kot takrat, in Rozalija mi
bo bolj ustregla kot ti!«

Obrnil se je in odšel.

Komtesa pa je zmedena vprašala:
»In kaj porečeš svoji hišni?«

»Rekla ji bom, da je spet vse dobro.
Se bom že sama razvezala. Zdaj bom
lažje zadihala, kajti omotična sem...
omotična, da se svrnem, če le poskusim
vstati!«

stanišča. Konvencijo je podpisal za Grško zunanji minister Aleksandris, ki potuje v Lausanno in se je včeraj ustavil v Beogradu. Predsednik verifikacij, akega odbora Marko Gjurič je poročal ministrskemu svetu o rezultatu razprav v odboru in o razveljavljenju treh demokratiških mandatov. Ministrski svet je dalje tudi razpravljala o stališču vlade napram Radičevemu mandatu.

Končno je ministrski svet zaključil debato o uradniškem zakonu in o rešitvi uradništvu. Načrt uradniškega zakona je sedaj definitivno redigiran in se predloži kot prvi najnujnejši zakon narodni skupščini v razpravo. Dalje je ministrski svet zaključil debato o smernicah, kako je treba izvesti rešitvi uradništva. Reduciranega bo okoli 10 % in vlada je prepričana, da se na ta način prihrani okoli 200 milijonov dinarjev, ki se potem porabi za gmotno izboljšanje ostalega kvalificiranega uradništva.

Ministrski svet je dalje razpravljala o drugem najnujnejšem zakonu o zakonu glede organizacije vojske in mornarice. Ta zakon v bistvu izpopolnjuje, kar se tiče oficirskega zbora, uradniški zakon. Ministrski svet je dalje odobril nekatere predloge ekonomsko-financijskega odbora ministrov. Slednjič je ministrski svet razpravljala o koncesiji neke italijanske družbe glede barskega pristanišča. Italijanska družba je imela od prejšnje črnogorske vlade koncesijo za eksploatacijo tega pristanišča. Naša vlada sedaj te koncesije ne priznava, ter zahteva, da se sklene nova koncesija. Minister pravde dr. Laza Marković je končno predložil načrt zakona o sodnikih.

vrilovč in pooblaščen minister Ljuba Nešić. Proučevali so še nekatera dopolnila h konvenciji. Razprava je trajala eno uro in je bila končno konvencija podpisana. Konvencija določa carinske, železniške in politične administrativne odredbe.

Važen sestanek industrijskih korporacij v Beogradu.

Beograd, 11. maja. (Izv.) V prostorih Jugoslovenske banke je bil včeraj prvi večji sestanek centralnega odbora industrijskih korporacij Jugoslavije. Seja je bila odprta na ob desetih dopoldne. Zastopniki so bila vsa važnejša industrija centra države. Za Trgovsko obrtno zbornico v Ljubljani je bil navzoč zbornični tajnik dr. Fran Windecher, za Zvezo slovenskih industrijcev ing. Milan Šuklje. Sestanka so se udeležili tudi zastopniki ministrstva trgovine in industrije in zastopniki ministrstva financ. Konferenca je v glavnem razpravljala o vseh za industrijo važnih perečih vprašanjih. V prvi vrsti postopanje finančnega ministrstva napram industriji, razmerje industrije do državne uprave monopolov, načrt zakona o neporedbnih davkih. Razpravljalo se je dalje o carinskih tarifah. Tekom te debate se je posebno naglašalo, da je dolžnost vlade braniti in varovati interese domače industrije. Med drugim je bil stavljen predlog, da naj se zviša agio na zlato paritetu za vse one proizvode, ki jih lahko domača industrija izdeluje v popolno kritje potrebe. Ostra kritika se je izrekla proti postopanju vlade, ki onemogoča izvoz sirovin. Kritizirala se je tudi politika vlade v zadevi uprave monopolov. Končno je sestanek zelo stvarno in izjemno razpravljala načrt o neporedbnih davkih. Izvoljen je bil poseben odbor, ki ima ta zakon v vseh podrobnostih proučiti in potem izdelati poročilo. Predloženo je bilo dalje mnogo priporočil, kako vlada neotučno plačuje obveznosti. Sklenjeno je bilo, finančnega ministra opozoriti, da to zadevo uredi in plačila dobaviteljem že zapadle terjatve. Stavljen je bil dalje predlog o izenačenju trošarine na pivu.

Poročila iz Italije.

PRED OTVORITVIO PARLAMENTA. — FINANČNI MINISTER NAZNANI ZNANJE DRŽAVNEGA DEFICITA. — AGRARNA PRODUKCIJA NARASČA. — MILITARIZACIJA V POLITIČNI IN ŽELEZNIŠKI SLUŽBI. — ČISCENJE FAŠIZMA.

Rim, 10. maja. (Izv.) V prvi seji parlamenta bo zahteval min. predsednik Mussolini proračunski provizoril. O volilni reformi v tem zasedanju najbrže ne bo govora. Z napetostjo se pričakuje govor finančnega ministra de Stefaniya v Milanu prihodnji nedeljo. Minister obrazloži sedanje štedenje in pove najbrže, da se državni deficit reducira na 3 milijarde in 170 milijonov, kar je zasluga fašistovske vlade. Včeraj se je vršilo tu agrarno zborovanje, na katerem se je konstatiralo, da italijanska agrarna produkcija, ki se čeni na okoli 25 milijard lir, stalno narasča in se beleži že nad 10% prirastek. — Italija se militarizira, kar kažejo posebno zadnja imenovanja prefektov. V Milanu je imenovan za prefekta general-poročnik grof Masalli-Rocco, v Zadru general-major Tamajo, v Ascoli-Picenu polkovnik Fassini, v Jakinu general Franco. Zajedno se vrši radikalno čiščenje fašizma po vsej deželi. Razpuščajo se oddelki in poslanca Misuri in Pighetti sta bila izključena iz stranke radi nepokorščine. Poslednji je zaprt v vojaški trdnjavi. — Militarizirajo se tudi železničarji. V okvirju narodne milice se organizirajo posebni železničarski oddelki, ki bodo vedno pripravljani proti vsakemu štrajku po železnicah.

Rim, 10. maja. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je imel danes dolge konference z italijanskim poslanikom v Londonu Dela Toretto. Konference so se tikale dogovora italijanske vlade na nemško ponudbo. Kakor pričakujejo, najbrže odgovorite Italija in Anglija s skupno noto.

ENEGIČEN NASTOP ANGLEŠKE PROTI RUSJI.

London, 10. maja. (Izv.) Po dolgem odlašanju se je angleška vlada končno odločila priistiti sovjetsko Rusijo, da preneha s svojim izjizvanjem in vsaj v zunanji politiki rešpektira voljo evropskih velesil. Angleška zastopnik je izročil moskovski vladi noto, v kateri vlada zahteva, da morajo sovjeti tekom desetih dni sprejeti vse angleške zahteve. V nasprotnem slučaju bo anulirana trgovinska pogodba med obema državama. Ogorčenost angleške vlade izvira izlasti iz komunistične propagande sovjetskih agentov v angleških kolonijah, ki je očitno naperjena proti interesom in obstoju angleške imperije. V tem oziru Angleška zahteva, da sovjeti takoj prenehajo s to propagando. Dalje nota očita sovjetski vladi, da vzdržuje v Afganistanu, Persiji in indijskih omejenih krajih svoje agente, ki širijo protiangliško propagando. Besedilo note je zelo strogo. V slučaju da sovjetska vlada ne ugodí angleških zahtevam, bodo takoj odpočinkani iz Moskve angleški zastopniki.

Angleški listi, ki so sprejeli kopijo note šele pozno ponoči, prinašajo o tem koraku vlade kratak komentar. »Times« izraža svojo zadovoljnost, da je vlada končno storila svojo dolžnost, ki jo je tako dolgo odlašala. Nota onemogoča vsako nadaljnje izsijanje sovjetske vlade. Trgovinska pogodba je imela za sovjete velik pomen, kajti utrdila je njihov položaj v notranjosti države in jim odprla pot v zunanji svet. Ne glede na to pa so boljševiki na vse angleške proteste odgovarjali s očitno lažjo in samozavestjo. Sedaj jim preostaja samo dvojie: Ali se bodo držali pogojev te pogodbe, ali pa morajo računati s tem, da bo pogodba nemudoma razveljavljena. Drugega izhoda ni in v tem oziru je angleška nota zelo važna in dobrodošla.

London, 10. maja. (Izv.) »Times« objavlja vsebino note, katero je poslala angleška vlada v Moskvo. Nota pravi, da se je angleška vlada strogo držala sklenjene trgovske pogodbe in njenega pristavka o sovražni propagandi, sovjetska vlada pa tačas razvija celo gonjo proti Angliji v Indiji, Mezopotamiji, Turčiji, Egiptu in tudi v Angliji sami. Ako to ne preneha takoj in se ne pozovejo na odgovor za to odgovorni faktorji, preneha med angleško in sovjetsko vlado vsak stik. Določa se za sovjetski odgovor rok 10 dni.

SMRT HRVATSKEGA PISATELJA.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Včeraj je umrl mladi hrvatski posatelj Donadini.

MASARYKOVO POTOVANJE V PARIZ.

Praga, 10. maja. (Izv.) V tukašnjih političnih krogih je razširjena vest, da namerava prezident republike Masaryk odpotovati prihodnji teden v Pariz. Temu potovanju pripisujejo nekateri politiki važen pomen, ker se demneva, da je v zvezi s turnejo maršala Focha kakor tudi s drugimi važnimi dogodki v mednarodni politiki.

RAZDELITEV ŽELEZNIŠKEGA PARKA BIVŠE AVSTRO-OGRSKE MONARHIJE.

Pariz, 10. maja. (Izv.) Na včerajšnji seji je poslaniška konferenca razpravljala najprej o vojaški kontroli na Madžarskem in na Bolgarskem. Ugotovljeno je, da madžarske oblasti zelo ovirajo delovanje kontrolnih komisij. Konferenca je končno razpravljala o razdelitvi želez. materiala pripadajočega državnim železnicam avstro-ogrske monarhije.

POLITIČNI ATENTAT NA FRANCOSEKEM.

Pariz, 10. maja. (Izv.) Politični nasprotniki so napadli bivšega ministrskega predsednika Caillauxa ter ga težko pretepli. Prepeljati so ga morali v bolnico.

SENZACIONALNA ARETACIJA TRGOVCA Z ZNAMKAMI.

Dunaj, 11. maja. (Izv.) Dunajska policija je včeraj na predlog tržaške kvesture aretirala trgovca Natana Mazzila, ki je hotel zastaviti 300.000 lir vredno zbirko znamk. Trgovca je na policiji izjavil, da so znamke njegova lastnina in da je ovadba čim masčevalnosti neke ženske v Trstu, s katero je živel v skupnem gospodarstvu.

Politične vesti.

Iz tajništva NNS. Seja organizacijskega odseka NNS se vrši danes 11. maja t. l. ob 9. uri v ured. prostorih Slov. naroda. Tajništvo. — Kdo bo predsednik narodne skupščine? Ko je verifikacijski odbor svoje delo končal, je treba računati s tem, da pride že na prihodnji seji narodne skupščine do volitve definitivnega predsedništva. Kakor je znano, se je doslej imenoval kot najresnejši kandidat za predsednika narodne skupščine minister ver Ljuba Jovanović. V zadnjem času pa se zdi, da je njegova kandidatura stopila v ozadje in da obstoja načrt, da bi bil za predsednika narodne skupščine izvoljen Marko Gjurič, predsednik radikalnega kluba. V tem slučaju bi Ljuba Jovanović prevzel portfelj ministra notranjih del, ker bo dosedanjí minister Vujčić v kratkem podal demisijo. Za ministra ver bo vsekakor imenovan dr. Vojislav Janjić.

Demokrati zapuste parlament? Iz Beograda poročajo, da nameravajo demokrati z ozirom na to, da je verifikacijski odsek razveljavil tri demokratske mandate, zapustiti parlament. Njim se baje nameravajo pridružiti tudi zemljoradniki. Ako izvrše demokrati svojo grožnjo, si je težko misliti, da bi mogel parlament še dalje delovati. Vladi bi torej ne preostalo drugega, kakor da znova razpusti parlament in razpiše nove volitve.

Radić in radikali. »Balkan« poroča: »Dr. Korošec neprestano prigovarja Radiću, da bi prišel v Beograd in bi nadaljeval pogajanja. Dr. Korošec računa na to, da se nahajajo sedaj radikali v takšni situaciji, da morajo pristati na razne koncesije. Toda Radić, kakor se čuje, hoče, da se pogajanja vrše v Zagrebu. Radikali na to nečejo pristati, marveč zahtevajo, da bodi mesto pogajanj Beograd in da se ta pogajanja vrše med radikali in Radićem kot z dvema parlamentarnima skupinama. Položaj je sedaj takšen: ali pride Radić v Beograd in stopi v skupščino ter se postavi na stališče kakor ostale parlamentarne stranke, ali pa da tira svojo abstinenco dalje, ki ni donesla Hrvatoma doslej nobene koristi, marveč samo škodo.«

Nemški tvorničar odslavlja češke delavce. V rudniku pri Kvitkovu, čigar imetnik je tvorničar Schicht iz Ustja na Labi, je za ravnatelja nemški zagrozenec, ki vse češke delavce, ki iščejo pri njem dela, odločno odklanja ter jemlje v službo izrecno nemške nacionalce, ki so člani nemškega nacionalnega društva turnarjev. Poslednji čas pa tudi delavcev, kateri so nemški socialni demokrati, ne sprejema drugače na delo, kakor da se izkažejo, da so k nemškim turnarjem pristopili. Tvrda Schicht je imela do minulega meseca približno 3000 delavcev, med katerimi so bili samo trije češke narodnosti, uradniško osebo je pa povsem nemško in sicer po večini častniki bivše avstrijske armade. — Tako so ti Nemci. Slovanski delavcev ne marajo, pač radi da jemljejo od Slovanov denar.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.

Petek 11. maja: Janko in Metka Red A
Sobota 12. maja: Na čast srbskim gostom slavni »Pjevački družini Stankovič« iz Beograda. »Gorenjski slavček«. Začetek ob štirih popoldne. Izven.

DRAMA.

Petek 11. maja: Idijot Red B
Sobota 12. maja: Zaprt.

Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v soboto 12. m. prvo vodstvo po deželni muzeji. Vodi ravnatelj muzeja dr. Josip Manjani. Sestanek ob 3. pop. pri zadnjih vratih muzeja.

Gledališkega lista. štev. 30 prinaša zanimiv članek dr. F. M. o novi Foersterjevi operi in članek režiserja g. Sesta o »Kar hočete« ter kot umetniško prilogo sliko g. M. Šimenca, tenorja naše opere.

Ljubljanski Zvon prinaša v svoji aprilovi številki sledečo vsebino: 1. Stanko Vurnik: Po zgodovinski razstavi slovenskega slikarstva. 2. Marija Kmetova: V metežu. (Dalje prihodnjič.) 3. Stano Kosovel: Podoknica. 4. Dr. Ivan Prijatelj: Poezija »Mlade Poljske« (Konec prih.) 5. Iz beležnic Jos. Murna-Aleksandrova: Legenda. — Ko je sen. — Prošec. — Prišlec. — Zapuščena polja. — Vse bil le blek je. — Polenec. — Ah, ve esence, tinkture. — Selska nedelja. — Kot veter. — Deklija žalost. — Goro. 6. Soren Kierkegaard-Voleslav Mole: Afrozimi. 7. Mirko Pretnar: Odhalač. 8. Ivan Zorec: Ljubice tri. (Konec.) 9. Dr. Ivan Lah: Nazori o poklicu slovanstva. (Konec prih.) 10. Miran Jarc: Črni čarodeji. (Dalje prih.) 11. Književna poročila: Ivan Pregelj. O prikl. njegovega dela »Plebanus Joanes«. (Konec.) — J. Kelemen: H. Ihsen-Vol. Mole: Gospa z morja. Dr. Fr. Flešič: Prispevek k zgodovini slovenskosrbskih literarnih odnošajev. (Konec prih.) — Dr. Ferdo Kozak: Dr. J. V. Novak-dr. A. Novak: Prehledné dějiny literatury české. Lucien Těšíre: U. Hubert Noddt: L'occidentalisme d'Ivan Tourguénev. 12. Kronika: Ivo Zoran: Rap-sod govori. — A. D.: »Salon neodvisnih«. — A. M. E.: Glosa.

Petrovič Peter — Ploha. Vesela vaska igra v treh dejanjih. Ljubljana 1923. Zbirka »Oder« 4. zv. Založila Tiskovna družba v Ljubljani. Cena s poštnino vrd Din 11.50. Razni gledališki odri po deželi bodo z veseljem sprejeti novo izšlo Petrovičovo dramo Ploha, ki se je letos z velikim uspehom vprizorila v ljubljanskem gledališču, pa je pripravna tudi za odre po deželi.

Glasheni vestnik

Iz zgodovine pevškega društva »Stankovič« iz Beograda. Pevska družina »Stankovič« je bila ustanovljena dne 2. avgusta 1881. leta ter je bilo neno prvo ime cerkvena pevačka družina Kornelije. Kornelije je krstno ime enega prvih srbskih skladateljev »Stankoviča«, ki se je rodil dne 18. avgusta 1831. leta v Budimu ter ravnal tam umrl 3. aprila 1865. leta. Njegovo najvažnejše delo je bilo, da se v umetniški obliki ohrani narodna cerkvena glasba. Današnje svoje ime je dobila družina 11. decembra 1888. V društvu so delovali najznamenitejši srbski kulturni delavci in je stalo dolgo vrsto let pod pokroviteljstvom beograjskega arhiepiskopa in srbskega metropolitana Teodorija Mraovića, ki je zapustil »Stankoviču« velik fond. Dolgoleten zborovodja »Stankoviča« je bil najslavnejši srbski zbiratelj narodnih pesmi Stevan Mokranjac. V vsej tej dobi je bilo delovanje »Stankoviča« zelo plodonosno in ni prenehalo niti za časa svetovne volne. Društvo »Stankovič« ima v Beogradu lepo koncertno dvorano in njegovo glavno torišče je danes v vzdrževanju Muzičke šole. Pridno prireja pa tudi razne koncerte, katere vodi sedanjí ravnatelj beograjske opere, srbski skladatelj in bivši gardni kapelnik Stanislav Binički. Za svoje kulturno delo je bil odlikovan »Stankovič« leta 1921. z redom sv. Save II. razreda. Koncert »Stankoviča« bo v soboto 12. maja zvečer ob 8. urah vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Julijska krajina.

Pretop med dvema italijanskima zagovornikoma v sodni dvorani v Trstu. V tokrek se je vršila pred tržaško zbornico sodnjo za kazenske zadeve razprava proti 17 obtožencem radi tatvine pri trvdrt Brunner. Zagovornikov je bilo deset, med njimi znani tržaški zagovornik dr. Robba in novi italijanski odvetnik Giannini. Med razpravo se je razvil oster prepri med Robbo in Gianniniem, ker se je prvi čutil žaljenega z nekim Gianninijevim izjavljanjem. Gospoda sta nato skočila drug v drugega in se trdo sprjela. Pet minut je trajal krvavi pretep med njima v sodni dvorani, končno so ju ločili in odšla sta iz dvorane oba opraskana, razbita in krvava. Ta pretep je izrednega pomena, ker se je v njem pokazal boj, ki se je bil doslej prikrito med domačimi in iz Italije v Trst došli italijanskimi odvetniki.

Italijani in postojnska jama. Kakor pripovedujejo naši ljudje iz Postojne, so Italijani tekom zadnjih treh let postojnsko jama napol razdeljali na pol po razni elementarni oropali. Kar je bilo do pretrata v jami obdobjanja vrednega (kapnikov in znamenitih delov), so Italijani polomili in odposlali v rimski muzej. Tako je jama že na pol prazna in huj krest se več zanjo ne zanima, odkar jo imajo Italijani v rokah.

Kubelkov koncert v Opatiji, ki se je vršil 7. t. m. je uspel slajno. Občinstvo, katerega je bilo ogromno število, da je bila velika dvorana v hotelu »Quarnero« docela polna, se je divilo izvanrednega češkega mojstra. Inkasiralo se je nad 20.000 lir, ki se razdele: za azil v Lovranu, bolnico na Voloskem in revne šolske otroke. Kubeljek je obljubil, da priredi o prikliti koncert v Trstu.

Telefonska in brzolovna poročila

Atentat na rusko sovjetsko delegacijo v Lausanni.

SEF DELEGACIJE VOROVSKI UMORJEN. — DVA ČLANA SMRTO NEVARNO RANJENA. — ATENTAT DELO ŠVICARSKIH FAŠISTOV.

Lausanna, 10. maja. (Izv.) Na tri člane ruske sovjetske delegacije je bil danes izvršen atentat. Neki človek je nenadoma nocoj ob 9. vstopil v jedilnico hotela »Cecil«. Z drznostjo in naglico je oddal več strel na šefa ruske delegacije zastopnika sovjetske vlade v Rimu Vorovskega, da je na šefa ruske novinske sekcije A. Rena in na člane delegacije Dimitrijeva. Strel so vse tri člane pogodili. V jedilnici navzoči zdravniki so nudili ranjenecem prvo zdravniško pomoč. Zdravniki so mogli konstatirati, da je Vorovski mrtev in da sta ostala dva člana smrtno nevarno ranjena. Prepeljali so ju v bolnico. Hotelsko osebo je atentatorja prijel ter ga odročilo policiji. Kolikor se je moglo dosežati ugotoviti, pripada atentator švicarski fašistovski organizaciji »Narodna liga«. Vzrok atentatu je, ker je Vorovski 7. maja odkločil sprejeti deputacijo te organizacije, izjavljajoč, da naj mu pismeno predlože svoje zahteve.

Narodna liga ima v svojem programu tudi točko, ki vsebuje tudi neizprosno boj proti komunizmu. »Narodna liga« je v Švici precej razširjena.

Lausanna, 10. maja. (K. B.) Ruski pooblaščenec v Rimu Vorovski je bil umorjen.

Lausanna, 10. maja. (Izv.) O atentatu na člane ruske delegacije objavljajo listi tele podrobnosti: Atentat je bil izvršen kmalu po 9. uri. Neznani mlad človek je že deli časa opazoval člane ruske delegacije, ki so sedeli v jedilnici hotela »Cecil« pri večerji. Ko so se natakari za moment odstranili iz jedilnice, je atentator hitro skočil proti Rusom ter oddal zaporedoma 7 revolverjskih strel. Po atentatu je natakari mirno rekel: »Tu sem! Zaprite me!« V jedilnici je nastala velikanaka panika. K napadenim so takoj pristopili slučajno navzoči zdravniki. Pri Vorovskem so ugotovili nastop smrti. Ostala dva člana ruske delegacije, bivši šef ruskega poslanstva v Berlinu Ahrens in pa izvedenec za trgovske zadeve Dimitrijev sta bila težko ranjena in je njiju položaj obupen. Atentat je delo švicarske fašistovske organizacije, ki je v svojem programu napovedala najhujši boj tudi z nezakonitimi sredstvi — komunistom. V programu pravi »Narodna liga«, da je tre-

ba v boju proti komunistom uporabljati vsa nelegalna sredstva, ker komunistem ne sloni na zakonitih načelih.

Na policiji je mladi atentator podal svoja personalija. Izjavil je, da se imenuje Paroli, da je bivši oficir švicarske armade, 38 let star, italijanskega porekla in pristojen v kanton Graubünden. Tekom nadaljnjega zasliševanja pa se je zapletel v protislovja in je naenkrat trdil, da se ne zove Piroli, marveč Conradi.

Če je vest o atentatu na sovjetsko delegacijo v Lausanni resnična in če je ta nepremišljen korak res zahteval tri žrtve, je treba z vsi resnostjo priznati, da ta dogodek lahko rodi dalekosežne posledice. Ni dvoma, da je bil atentat izvršen iz političnih nagibov, da je nekak odgovor na izjivanje in teror, ki ga v zadnjem času dosledno izvajala sovjetska vlada zlasti napram katoliški in pravoslavni cerkvi, toda vprašanje je, če je ta odgovor pameten in dostojen izraz ogorčenja trezno misleče evropske javnosti. Splošno je znano dejstvo, da so komunisti oni element, ki negira moralne temelje človeštva, zatira na brezobzirna način človeka kot razumno bitje in se bori proti svojim idejnim sovražnikom ne s stvarnimi argumenti, marveč z oboroženo silo in obširnim, pogosto sramotnim vohunskim aparatom. Če je komunistična stranka v zadnjem času postala zopet skrajno brezobzirna, če je zopet zagovorila čezvračila in če sovjeti zavedno provocirajo evropsko javnost, je to samo dokaz, da jih notranji položaj in spor v lastni hiši sili utrditi svoje pozicije na račun zunanjege sveta. Prvi poskus likvidirati anarhijo v Rusiji potom oborožene intervencije je dokazal, da je to nemogoče in da boruski narod ozdravel šele tedaj, ko bo prebolel sedanje nalezljivo bolezen. Zato so evropske države prepuštile nadaljnji razvoj dogodkov v Rusiji času in ljudski razsodnosti, kar je edino pravilno. Odgovarjati na izjivanje z izjivanjem, na teror s terorjem in na anarhijo z anarhijo ni samo nesposobno in nedostojno vsakega kulturnega človeka, marveč v tem slučaju celo škodljivo, kajti sovjetska vlada bo znala izbornu izkoristiti atentat na svoje zastopnike, češ, civiliziran zapad se bori na ta način proti ruskemu narodu. Komunistična propaganda je s tem dogodkom silno obogatela. Ni pa tudi izključeno, da bo umor ruskih delegatov vplival tudi na mednarodni položaj, ki baš sedaj ni bogve kako silajen. Zato je treba lausanski atentat vsekakor obsojati.

Angleški odgovor na nemško ponudbo.

London, 10. maja. (Izv.) V napolijski dvorani je zastopnik ministrskega predsednika zakladni kancelar Baldwin pooblaščen v spodnji zbornici o angleškem stališču glede reparacijskega problema. Njegovim izjavljanjem so sledile vladne stranke in opozicija s največjim zanimanjem. Takoj ko je angleška vlada sprejela nemško noto, je delal kancelar, je sklenila, da bi bilo najbolje primerno, če bi poslala Angleška, Francija, Belgija in Italija Nemčiji skupno noto. Zunanji minister lord Curzon pa je prečital v zgornji zbornici izjavo ministrskega sveta. Lord Birkenhead je na splošno zadovoljnost in odobravanje zgornje zbornice ugotovil, da je izjava vlade izborna formulirana in dobro prevedena. Delal je, da je prepričan o nujni potrebi izjave, da je lord Curzon govoril v imenu celokupne zgornje zbornice in vseh strank, ki so v nji zastopane. Zato je predlagal, naj drugi govorniki odstopijo od besede in naj se pridružijo njegovemu naziranju. Predlog Birkenheada je bil soglasno sprejet. Uradni politični krogi pa trdovratno molče o vsebini angleškega odgovora. V kolikor je mogoče soditi po izjavi informiranih krogov, smatra angleška vlada reparacijsko vstop, ki jo je predlagala Nemčija, za nezadostno in namerava odkloniti nemški predlog, naj se razpusti reparacijska komisija in ustanovi mesto nye mednarodno sodišče. Vendar pa Angleška ne misli definitivno odkloniti nemške pogodbe in bo v slučaju iskrene

želje rešiti reparacijsko vprašanje, podpisala Nemčijo, ki naj bi v svrhu nadaljnjih pogajanj formulirala novo ponudbo. Tudi vest, da namerava angleška vlada skupno z Italijo poslati Nemčiji odgovor, po izjavi uradnih krogov ni resnična.

Angleška nota do sedaj še ni izgotovljena. Sestavljajo jo prvotni strokovnjaki. Nota bo bržkone izročena nemškemu poslaniku v petek. Do sedaj pa se je angleška vlada omejila samo na ugotovitev, da separatni nastop Francije in Belgije nasprotuje zaveznikim interesom in da ga nikakor ne more odobravati. Posledica te nezadovoljnosti je bil protest obeh zbornic, ki ga je sprejela javnost s velikim zadovoljenjem. Londonski listi živahno komentirajo ta protest, obenem pa svari Nemčijo, naj nikar preveč ne računa z začasnim nesporazumom med zaveznikimi državami. »Daily Telegraph« piše: Globok vtis je napravila in izozemske diplomatske kroge ne samo treznost, sila in dostojnost vladne izjave, marveč tudi splošno odobravanje, s katerim so sprejeli to izjavo vse stranke obeh zbornic. Tudi o notni pravi list, da bo sestavljena v istem dostojnem in resnem duhu. Nota bo sicer kritizirala nemško ponudbo, ne bo pa zavzemala napram Poruri nobenega opredeljenega stališča. Angleška vlada namerava ob tej priliki izreči Nemčiji svojo nezadovoljnost zato, ker se ni ravnila po njenem nasvetu.

Podpis konvencije o solunskem pristanišču.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Na potu v Lausanno se je včeraj ustavil v Beogradu grški zunanji minister Aleksandris ter je po daljši konferenci z ministrom zunanjih del dr. Ninčičem končno podpisal za Grško konvencijo o naši svehodni coni v solunskem pristanišču. V Beograd je dospel tudi naš atenski poslanik Živojin Balugdžić. Ob 11. po-

noči se je minister Aleksandris odpeljal dalje v Lausanno.

Beograd, 11. maja. (Izv.) V zunanjem ministstvu je bila daljša konferenca glede solunskega pristanišča. Konference so se udeležili zunanji minister dr. Ninčič, grški zunanji minister Aleksandris, poslanik Balugdžić, pomočnik zunanjega ministra Panta Ga-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. maja 1923.

— **Kakšen sporazum hoče Korošec?** »Slovenec«? Glavno glasilo radikalne stranke »Samouprava« je v sredo priobčilo pod tem naslovom uvodni članek, v katerem piše: »Slovenec« je glavni organ Slovenske Ljudske Stranke in piše ne samo za svoje somišljenike, marveč tudi za druge faktorije. Kdor želi, da vidi, kako govori Slovenska Ljudska Stranka svojim pristašem, mora čitati tudi njene druge manjše liste, ker iz »Slovenca« se more razvideti samo ono, kar ta stranka želi povedati široki javnosti in merodajnim čimteljem. Zbog tega je velika razlika med »Slovencem« in ostalimi klerikalnimi listi. V zadnjem času je »Slovenec« popolnoma spremenil pravec svojega pisanja. Dve leti je neprestano napadal in grdil vse, kar je srbsko. Srbski narod je predstavljal kot napol barbari, kot nezavedno maso, katero samo izkoriščajo beogradske porodice. Srbski politiki niso Srbi, marveč sami cincarji, ki iščejo povsodi samo svoje osebne interese. O ministrih je pisal, da ni gotovo, da bi bili vsi pismeni, da se ponajveč znajo samo podpisati v cirilici. Nobenega uglednejšega beogradskega politika ni, ki bi ga ne bil ta list že opetovano opsoval za najsurovejši izraz. Po volitvah je napisal bojeviti članek, v katerem je napovedal borbo s Srbijo. A sedaj je naenkrat spremenil svojo pisavo in je postal nežen in sentimental. — Nato citira »Samouprava« v izčrpnem izveščku »Slovenec« članek z dne 5. t. m., ki nosi naslov »Sporazum« ter dostavlja temu ekspertu karakteristično pripombo: »Kot prvo točko predporazuma torej zahteva »Slovenec« uničenje vseh srbofilskih elementov v Sloveniji, t. j. vseh onih, ki so bili za ujedinitenje s Srbijo v tistem času, ko je »Slovenec« prepeval: »S kanoni Vas pozdravimo, Vi Srbi, dom hladni Vam postavimo ob vrbi!« — Kakor je iz »Samoupravine« članka razvidno zasleduje radikalna javnost prav pazno pisavo klerikalnih listov in ima o klerikalni cikcakovski politiki prav jasno sodbo. Radikalni bodo se zato pač dobro premislili, predno se bodo sporazumeli s stranko, ki je še pred leti oznanjala načelo »Srbe na vrbe« in zahteva sedaj kot glavni pogoj za sporazum uničenje vseh onih, ki so v preteklosti delovali za ujedinitenje Slovencev s Srbi in ki so še danes stebri narodnemu in državnemu edinstvu.

— **Generalnega ravnanja »Kmeti«** družbe G. Gustava Pirca pogojevalo že od preteklega petka. Ker je bil g. ravatelj že dlje časa težko bolan na živcih, se je bati, da se mu je prigodila kakšna nesreča. Vse dosedanje poročila za njim so ostale brezuspšne. Način, kako gotovi listi ta žalosten dogodek izrabljajo v umazane politične svrhe, je vreden vse obzora. Mož, ki je s svojim neumornim in tudi požrtvovalnim delom iz neznanje »Kmetijske družbe« ustvaril cvetočo mogočno zavod, je pač zaslužil, da se ž njim postopa drugače, kakor so to storili njegovi stari politični nasprotniki.

— **Prošnja in poziv v soboto, dne 12. majnika popoldne ob 2. uri prispe v Ljubljano eno najstarejših srbskih pevskih društev: Pevska družina »Stanković« iz Beograda, ki stoji pod protektoratom Njega Veličanstva kralja Aleksandra I. »Stanković« je prvo kulturno društvo, katero pride iz osrčja naše države v naše kraje in priredi tu koncert srbskih narodnih pesmi v izbrani harmonizaciji Mokranjevc. Dolžnost naša je, da došle brate in sestre sprejmemo kar najčastnejše. Zato se obrača v imenu vseh ljubljanskih kulturnih društev odbor Glasbene Matice do ljubljanskega meščanstva, v prvi vrsti pa do hišnih posestnikov, da razobesijo v soboto popoldne raz svoje hiše narodne in državne zastave. — Odbor Glasbene Matice.**

— **Udeležba pri pogrebu judenburških žrtev.** Da se omogoči kolikor mogoče častna in mnogobrojna udeležba ljudstva pri pogrebu judenburških žrtev, bo odbor skušal od železniških uprav izposlovati vozne olajšave. V svrhu kontrole je potrebno, da ima odbor pravočasno prijavljena imena vseh onih, ki se nameravajo udeležiti pogreba v Ljubljani in ki žele uživati vozne olajšave. Zlasti pozivamo društva in korporacije, da s svojo množično prisotnostjo pri pogrebu povečajo veličastnost dni prevoza in pokopa in na ta način dokažejo, da se klanjajo duhu žrtve za našo svobodo. Prosimo, da ona društva in korporacije po deželi, ki se nameravajo pogreba udeležiti, to odboru (na naslov dr. Tone Jamar, Prešernova ulica št. 5) prijavijo in navedejo število onih svojih članov, ki žele imeti vozne olajšave. V prijavi naj bo tudi izjavljeno, ali in kakšno bo udeležba v slučaju, da vozne olajšave ne bi bile priznane. Prevoz se izvrši vsakako v mesecu maju. Podrobnosti se objavijo naknadno. — **Odbor za prenos leta 1918 valed spora v Judenburgu po prekom sodu**

ustreljenih vojakov bivšega 17. p. p. v Ljubljani.

— **VSE HIŠNE POSESTNIKE pozivamo, naj se odzovejo pozivu Glasbene Matice ter ostalih kulturnih društev ter ob prihodu dragih gostov iz Beograda razobesijo jutri na svojih hišah narodne zastave.**

— **Prapor »Orjune« na Bledu.** Z Bleda nam pišejo: Ob lepem pomladanskem vremenu in obilni udeležbi iz raznih krajev Slovenije je Orjuna razvila včeraj svoj prvi prapor na slovenskih tleh na Bledu. Svečanosti so se udeležili zastopniki nacionalističnih organizacij iz Maribora, Celja, Trbiča, Kranja, Škofje Loke, Lesc, Jesenice in Ljubljane. Goste, ki so prispele s jutranjim vlakom, je na blejskem kolodvoru pozdravil v imenu tamkajšnje Orjune g. Znidaršič, nakar jih je spremlil do Zdraviliškega doma, ki je bil okrašen z narodnimi zastavami. Tu se je vršilo svečano razvite prapora. Prapor je izdelan iz državnih barvah in ima na eni strani napis »Orjuna Bled«, na drugi pa značilne besede »Za nacijo«. Pomen Orjune s posebnim oziranjem na razvite prapora v Sloveniji sta obrazložila v lepem govoru g. Kranjc in Znidaršič. V imenu mariborske organizacije je pozdravil blejske tovariše g. Rehar. Tudi blejski župan g. Tomc se je udeležil svečanosti in je v izrazitih besedah povdarjal težko odgovornost in delo, ki čaka mlado nacionalno organizacijo. Vodstvo blejske Orjune je prelo iz raznih krajev države pozdravne brzojavke.

— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl g. Ivan Munda, vpkoljeni vladni svetnik. Pokojnik je služboval dolga leta v Brežicah, kjer je izredno veliko vloga v ondotnih narodnih krogih. Ker je bil v državni službi, so opetovano poskušali uplivati nanj, da bi se ne udeleževal narodnih prireditev in ne sodeloval pri narodnih društvih. Munda se ni dal omajati. Ostal je zvest svojemu narodnemu prepričanju. Ker je bil v svoji stroki večak in je svoje službene dolžnosti opravljal z vestno marljivostjo, kakor malokdo, mu niso mogli blizu in ga tudi niso mogli preprečiti pri napredovanju. Tako je prišel v Ljubljano, kjer si je kakor v Brežicah s svojim značajem, s svojimi simpatičnim nastopanjem, s svojo ljubeznivostjo pridobil v kratkem ugledno mesto v narodni družbi. Kot izbrani pevec je takoj pristopil k »Glasbeni Matici«, kateri je ostal zvest do trenutka, ko je jel bolehati. Pokojnik je bil kremenit narodnjak, navdušen za vse svobodnomiselnice, ideal, mož neumornega dela, plemenit značaj, zlata duša v besede pravem pomenu. Njegova srčna dobrota je bila znana, zato ni imel nobenega sovražnika, marveč same vdane prijatelje, ki so ga imeli radi in ga visoko spoštovali. Bolehal je že dlje časa, pretekli teden pa se mu je stanje poslabšalo, da so ga morali v ponedeljek prepeljati v bolnico. Včeraj ga je smrt rešila njegovega trpljenja. Bodi mu ohranjen trazen spomin njegovi spoštovani rodbini naše sožalje. — Umrl je g. Alojzij Katzeil, dolgoletni poslovodja tvrdke Franc Kaver Souvan. Pokojnik je bil znan v najširših ljubljanskih krogih in je živel povsodi splošno spoštovan. Bil je odločen narodnjak, okrit značaj in nadvse delaven mož. Blag mu spomin!

— **Protestni shod ruskih emigrantov.** Brezobzirno nasilje in krvoločnost sovjetske vlade, ki je v zadnjem času znova začela striktno izvajati diktaturo proletarijata, je našla odmev tudi med tukašnjimi ruski emigranti. V nedeljo, 6. t. m. so se zbrali člani ruske kolonije v Ljubljani v prostorih svoje menze pri kolodvoru, da protestirajo proti bolševiški protivrski politiki. Po službi božji je svečenik Mih. Stucky nastopil pred zbranimi emigranti s kratkim stvarnim govorom, v katerem je naslikal današnji položaj ruske pravoslavne cerkve sploh in njen pomen za življenje emigrantov. N. Jezerski je poročal o ogorčenju, ki je vzbudilo preganjanje cerkve v Rusiji med evropske in ameriško javnostjo. Na shodu je bila sprejeta resolucija, v kateri tukašnja ruska kolonija protestira proti obsodbi patriarha Tihona, proti usmrtni povelji prelata Budkiewicza in nalaga odboru, naj izrazi v imenu emigrantov svojo zahvalo kardinalu Mercier in knezoškofu Kenterbrijskemu za njihovo posredovanje in energičen nastop v prid preganjani duhovščini in proti sedanji politiki sovjetske vlade, ki hoče na vsak način zatreti v narodu verski čut.

— **Mestna zastavljalnica** ima tomesečno dražbo septembra 1922 zastavljenih predmetov 17. t. m. ob 15. popoldne.

— **Inspektorat državnih železnic** se preseli iz deklisake liceja v svoje nove uradne prostore na Celovški cesti tekem meseca junija.

— **Staro smodnišnico na ljubljanskem gradu** bodo to pomlad podrli in svet na tem mestu zgradili.

— **Promet na podaljšani Miklošičevi cesti** se je pričel s Ceste na Južno železnico koncem letošnje zime in je postal še prav živahen, tako osebni kakor vozni (tovorni). Z otvoritvijo te ceste sta v izdatni meri razbremenjeni Kolodvorska ulica ter Dunajska cesta. Manjka pa na novem delu razvzetih, ki jo je treba zboljšati še iz oira na tujski promet.

— **Razpis služb.** Pri mestnem magistratu razpisana je služba mestnega agronoma (absolvent visoke poljedelske šole) v X. činovnem razredu, ter dve službeni mesti mestnih računskih uradnikov pri mestnem knjigovodstvu tudi v X. čin. razredu. Prošnje je vlagati pri magistratnem predsedstvu do 22. majnika 1923 ter so natančnejši pogoji razvidni iz razpisa v Uradnem listu z dne 9. maja 1923 št. 44.

— **Državni nameštenci in železničarji!** V smislu sklepov iz konference državnih nameštencev in železničarjev dne 29. in 30. aprila je bila naša znana resolucija dne 5. maja oddana predsedniku vlade, ministru zaobračaja, ministru financ, predsedniku narodne skupščine in vsem poslanskim klubom narodne skupščine. Daje se je — kakor po Sloveniji — vršilo dne 5. maja tudi v Beogradu veliko zborovanje državnih nameštencev in železničarjev. Akcijski odbor.

— **Padanje vinskih cen.** V Belikrajni in po nekaterih krajih na Štajerskem se lahko kupi lanksko vino po 16 K, po hrvatskem Zagorju pa celo po 10—12 K. Se cene še je banoško vino. Po gostinlah se cene ne premaknejo — navzdol. Pač pa drže visoke cene dobra vina letnika 1921.

— **Jugoslovanski konzulat v Temešvaru.** Te dni bo v Temešvaru osnovan jugoslovanski konzulat.

— **Celjske vesti.** — **Pevsko društvo »Stanković« v Celju.** Prihod gostov je v ponedeljek z osebnim vlakom ob pol 15. popoldne. Pred kolodvorom se vrši oficijelni pozdrav. Goste pozdravi celjski župan dr. Hrašovec. Pevsko društvo celjsko zapoje pesem »Jaz sem Slovan z dušom telem«. Gostje odidejo na to v Narodni dom, kjer se jim nakažejo stanovanja. Ob pol 18. uri je v slučaju ugodnega vremena promenadni koncert v mestnem vrtu. Ob 20. je v mestnem gledališču slavnostni koncert. Po koncertu je komerz na čast gostom v veliki dvorani Narodnega doma. Mestni magistrat je pozval hišne posestnike, da ob priliki prihoda naših srbskih bratov na svojih hišah razobesijo zastave v pozdrav. — Seja obč. sveta občine Okolica Celje se vrši v nedeljo 13. t. m. ob pol 9. dopoldne. — Toba ka je v našem mestu zadnje dni popolnoma zmanjkalo. Ne dobi se nikler niti najslabše cigarete. Ker se to večkrat dogaja, bi kadilci radi vedeli, kje tiči temu vzrok. — **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrl nadučitelj g. Ivan Kvac iz Šmartna v Rožni dolini v starosti 50 let. Truplo pokojnika so včeraj na praznik 10. maja t. l. popoldne prepeljali v Šmartno, kjer se je vršil pogreb. Dalje je v javni bolnici umrl g. Josip Lipuš, pisarniški oficijant v pokolu v starosti 60 let. — V vasi Trnovlje pri Celju se je pojavila škrtica. — **Trgovsko društvo** je včeraj na praznik jutraj priredilo ogled cinkarne v Gaberju. Oglednikom so se razkazala na intereseantna dela v cinkarni. — **Ženska C. M. podružnica v Celju** je včeraj na praznik priredila cvetlični dan in promenadni koncert v mestnem vrtu, kar je v prid prepotrebni družbi obole dobro uspelo. — **Sladkor v nabavljani zadrugi v Celju.** Vsled senege skleno se oddaja preostanek sladkorja zadruginom po 2 kg na osebo po 18 Din. dokler traja zaloga. Oni, ki so dobili iz tega preostanka po 1 kg na osebo morejo dobiti še po 1 kg, če nabavijo pravočasno. — **Gremilj trgovcev v Celju** ponovno opozarja trgovce na naredbo ministra za socialno politiko, glede označenja cen v dinarski veljavni. — **Carinjenje v celjski carinarni.** Glasom naredbe finančnega ministra z dne 18. aprila t. l. more carinarna v Celju ocariniti vse blago, za katerega so glasom C. broj 9448 pooblašene samo glavne carinarne I. reda, ako se to blago uvozi za industrijske potrebe mesta in neposredne okolice. Za enkrat se potrebuje pri carinjenju teh sicer nedovoljenih predmetov potrdila trgovske in obrtne zbornice, da je dotični industrialec. Ta po se lahko dobe ob uradnih dneh trgovske in obrtne zbornice v Celju. — **Kriva prisega.** Pri zadnjem porotnem zasledanju v Celju je bil na smrt obsojen Fr. Stergar, posestnik v Slogonskem pri Brežicah, ker je umoril svojo lastno mater in jo vrgel v vodnjak. Pri razpravi sta bila zaslišana tudi zakonika Fran in Marija Gerlovič ter hčerka Marija Stergar, ki se je kmalu po umoru poročila z morilcem Stergarjem. Kot priče so pod prisego krivo izpovedale v več važnih okoliščinah, vsled česar so bili pred celjskim okrožnim sodiščem obsojeni Fran Gerlovič na 8 mesecev, Marija Gerlovič na 3 mesece in Marija Stergar na 6 tednov težke ječe. Oskrbnina v tukašnji javni bolnici je v 3 razredu zvišana na 23 Din. dnevno.

— **Maribor bo umrl v četrtek 10. t. m.** Inženjer Drago Svigel, profesor na gosposki srednji šoli na posledicah malarije, ki si jo je nakopal na soški fronti.

— **Pekovska stavka v Mariboru.** Pišejo nam: Maribor stoji v znamenju najbolj kožljivega štraka, katerega posledice najbolj občutijo največji reveži. Pekovski pomočniki so se naenkrat dali zapeljati po tistih hukačkih, ki so največ krivi, da je Maribor postal še dražje mesto kakor Beograd. Ti hukački, katerih na splošno začetnje nikdar ne prime državna oblast, kakor to stori celo v Beogradu, se nahajajo med takozvanimi strokovnimi organizacijami. Da jim ne gre za koristi v organizaciji se nahajajočega delavstva, nego samo za lastno korist, to kaže cela zgodovina štrakov v Mariboru. Na tako zločinski način pa še ni bil doslej noben štrajk uprizorjen, kakor je zadnji pekovski štrajk. Ljudstvo se vsled previsokih cen drugega živeža preživlja večinoma ob kruhu, ki se je šele nedavno podražil. Sedaj zahtevajo pekovski pomočniki zapetno 25% povzvišanje, ki naj gre sopot na račun najrevnejših slojev. To pot so se energično uprli pekovski mojstri in to pot imajo simpatične prebivalstva na svoji strani. Da ugotovimo zločin stavarških hukačev smo se obrnili na več naslovov z vprašanjem, ako so pekovski pomočniki res tako slabo plačani, da morajo ravno v največji aprovizacijski kritisi s štrakom zvišati svoje dohodek. Dobili smo točne podatke: najmanj K 6000 dobivalo t. g. gospodje, ki hočejo podražiti kruh tistim delavskim družinam, katerih oče ne zaslužijo niti K 3000 mesečno. In to naj bodo socialisti! Poleg tega imajo ti gospodje še kruha med delom kolikor, ga hočejo. Na 8 ur določeni delavni čas, se navadno omejuje na 6 ur. Ker so pomočniki odklonili 20% povzvišanje, so peki sklenili, da obratujejo sami seveda v omejenem obsegu. Kaj dela občina oblaš v Mariboru?

— **Velike malverzacije v Zagrebu.** V Zagrebu sta bila v sredo aretirana finančni svetnik Josip Ceranič in ravatelj Radan od družbe »Jugoslavija-Promet A. G.« radi zlorabe uradne oblasti, podkupovanja in goljufije. Odkrile so bile velike malverzacije, ki sta jih izvršila oba pri reviziji deviznih kupij raznih trgovcev. Svoje goljufije sta izvrševala na sledeči način: Ceranič, ki je bil kraljevi komisar je prišel k žitni tvrdki Sertič in izjavil, da je prišel po nalogu finančnega ministra, da odredi preiskavo, ker so se dogodila razna protislovja v deviznem poslovanju tvrdke. Po končani reviziji je Cerovič izjavil, da je odkril razne zlorabe in bo tvrdka brezpogojno kaznovana. Slično revizijo je napravil Cerovič tudi pri importni tvrdki Fleischmann. Nekaj dni za tem pa je prišel k Sertiču ravatelj »Jugoslavija-Prometa A. G.« Radan in izjavil, da je prišel direktno iz Beograda ter je videl sodbo, s katero bo Sertič kaznovan na 300.000 Din. Oseba je samo še za podpisati, da pa on Radan to lahko prepreči, če mu da Sertič 50.000 Din. na roko. Sertič pa je to odklonil. Več sreče pa je imel Radan pri Fleischmannu, ki mu je denar dal na roko, obenem pa naznanil stvar policiji, ki je oba pustolovca aretirala. Aretacija obeh oseb je v Zagrebu vzbudila ogromno senzacijo.

— **Dvojni roparski umor v Zagrebu.** Kakor smo že poročali je bil v Zagrebu »dkrit grozen dvojni roparski umor, katerega žrtvi sta bila krojaški pomočnik Slavko Kanalet in njegov prijatelj Andrija Jelčič. Policija je dosedaj ugotovila, da je bil Kanalet oropan in umorjen, ker je imel pri sebi 500.000 K denarja in niso dobili pri njem nikakega zneska. Policija zasleduje dosedaj še vedno brez uspeha tajinstveni umor, ki vzbuja v Zagrebu mnogo razburjenja.

— **Kino Tivoli.** »Ljubljena moja ženica.« z glasovitim komikom Maks Lindrom v glavni vlogi povzroča salve smeha in je to ena najboljših Linderjevih burk. Drugi teden v ponedeljek se predvaja humoreska z dražestno Ossi Osvaldo in Haryjem Liedtkem (Mož brez imena) v glavni vlogi. Poleg tega dvodelanska burka z največjim ameriškim komikom Charles Chaplinom v glavni vlogi. Torej bo smeha dovolj!

— **Kino Matica** predvaja od 9. do 12. maja znameniti film, dramo v 5 dejanjih »Maciste in kaznienec 51.« V glavni vlogi svetovnoznani Maciste, ki vzbuja s svojo orlaško silo največjo senzacijo. Opozorjamo cenl. občinstvo na ta nadvse zabavni film kakor tudi na to, da vlada v dvorani kina hladna in umirjena temperatura.

— **Koncert v kavarni »Emonis«** se vrši danes v petek ob 8. uri zvečer. Igra I. ljubljanski salonski orkester.

Sokolstvo.

— **Predsedstvo Sokolske župe Ljubljana I. pozivlja tel župi pripadajoče članstvo iz Ljubljane in okolice, da se v čim največjem številu udeleži sprejema in na koncerta pevskega društva »Stanković« iz Beograda v soboto, dne 12. maja 1923. Vlak z ljubljani gosti pride ob en četrta na 15., koncert se pa vrši zvečer v dvorani hotela Union. Sprejema in koncerta naj se udeleži članstvo v civilu, posamič, brez skupnega nastopa. — Zdravo!**

— **Sokolsko društvo v Ljubljani** (Narodni dom) zaključil zimsko obdobje svojega delovanja s telovadnim nastopom članstva v društveni telovadnici v četrtek 17. t. m. ob 8. zvečer. — Zdravo!

— **Sokolsko društvo v Ljubljani** (Narodni dom) začela z vadbo redovnih vaj za svoje netelovadeče člane v torek 15. t. m. ob pol sedmih zvečer na letnem telovadišču (dohod od kina Tivoli). Ob praznovanju letošnje 60 letnice društvenega obstoja moramo pokazati čim največje število dobro izvežbanih in discipliniranih bratov vsake starosti, zato je poseban redovnih vaj zrcalo sokolske zavednosti vsakega člana. Za brate, ki hočejo nastopati v kroju pa je udeležba obvezna. Zdravo! — Prednaki zbor!

— **Tomboš Sokola I.** V petek 11. t. m. ob 20. uri je obrušeni sestanek za tombošo na Taboru. Vse brate in sestre pozivljamo, da podajo točna poročila o stanju zneskov in nerazporejenih tablic. V isto svrhu pošljuje blagajnica tomboškega odseka v soboto 12. t. m. od 4.—6. popoldne, v nedeljo pa dopoldne in popoldne v prostorih tvrdke Geršak & Co. na Kongresnem trgu.

Turistika in sport.

DOMAČE TEKME.

— **Ilirija : K. A. C. 2 : 0.** Tekma s celovškimi Atletiki, ki je bila že odgovorjena, se je vršila, ker so Celovčani pravočasno prispeili. Moštvo, ki je bilo zelo utrujeno, ker je pri Področici marširalo peš skoraj pet ur, nam ni nudilo skupaj z Ilirijo vred nikakega sportnega užitka. Najboljši moštvo gostov je bil desni back in pa vratar. Napad je bil izrazito najslabši. Tudi vratar je bil dober. Ilirija je bila nekako prvih 20 minut v dobri formi, pozneje pa so se vsi njeni napadi razbili ob žilavi obrambi Celovčanov, ki so potegnili celo moštvo v obrambo. Celo moštvo Ilirije je imelo slab dan, izvzemši Zupančiča Ladota, ki je bil na višku kot srednji krilec. Nekoliko sta ugajala tudi Učak in Beltram. Oman pa je zastreljal več sigurnih šanc. Goale je oba zabil Učak. V splošnem tekma ni konvernila. Sodnik g. Betetto je sodil objektivno.

— **Jadran : Slovan 1 : 1.** Prvenstvena tekma dveh žilavih nasprotnikov. **Hašk : Svoboda 2 : 1.**

— **Zagreb, Gradjanski : Concordija 2 : 1.** Odločilna tekma za pokal.

— **Sarajevo, 11. maja.** (Izv.) Včeraj je bila nogometna tekma med monakovskim Wackerjem in domačim klubom Šaškom. Wacker je bil porazen. Rezultat 4 : 2.

— **Zagreb, 11. maja.** (Izv.) Gradjanski proti Concordija 2 : 1.

— **INOZEMSKÉ NOGOMETNE TEKME.** — **Pariz, 10. maja.** (Izv.) Nogometna tekma Anglija : Francija 4 : 1.

— **Dunaj, 10. maja.** (Izv.) Med splošnim zanimanjem se je vršila včeraj nogometna tekma med praško Sparto in Amateurji. Slednji so Sparto porazili. Rezultat 5 : 3.

Borzna poročila.

— **Curiske borze danes nismo prešli.** — **Zagreb 11. maja.** (Izv.) Zaključek Devize: Curih 17.35, 17.375, Pariz 6.35, 6.38 London 44.50, 44.50, Berlin 0.2525, 0.2527 Dunaj 0.135, 0.136, Praga 286, 287.50, Trst 4.59, 4.62, Newyork 95.75, 96.25, Budimpešta 1.80, 1.85. Valute: dolarji 93.75 95.25.

Društvene vesti.

— **»Društvo slov. književnikov«** vab svoje člane, da se udeležijo sprejema pevskega društva »Stanković« v soboto. Zbirališče v Zvezdi v soboto ob 14. pop.

— **Splošno žensko društvo** vabi svoj članice, da se prav množično udeležijo sprejema beogradskega pevskega društva »Stanković« v soboto, 12. t. m. Zbirališče v Zvezdi ob pol 14. Jako dobrodošla naroda na noša!

— **Na današnji občni zbor** gospodarskega naprednega društva za šentjakovski okraj v Ljubljani v petek 11. maja ob 8. zvečer v gostilni pri Kavčiču na Privozu opozarjamo članstvo, da se ga udeleži v čim največjem številu.

— **Odbor društva »Soča«** pozivlja svoje člane, naj se v soboto, 12. t. m. vsi, ki im čas dopušča, udeležijo sprejema kakor tudi večernega koncerta bratskega beogradskega pevskega društva »Stanković«. Zbirališče za odhod k sprejemu: ob pol dveh pop. pred mnsko cerkvijo.

— **Državnim nameštencem in železniciarjem!** V smislu sklepa na seji pokrajinskega odbora državnih nameštencev in železničarjev v Ljubljani dne 9. t. m. pozivamo vse ljubljanske strokovne organizacije državnih nameštencev, da pokrajinskemu akcijskemu odboru (Gradšče 7. nemudoma pismeno sporoče svoj poštiti naslov ter svojega predsednika in tajnika. Akcijski odbor.

— **Akcijski odbor državnih nameštencev, železničarjev in upokolencev** sklicuje za petek dne 11. tm. ob 19. uri (7. uri) zvečer sejo akcijskega odbora, ki se vrši v prostorih železničarskega doma Turjaški trg št. 2. Akcijski odbor.

— **Odbor za prevoz judenburških žrtev** se naproša, naj razglasi v časopisih, ali se sme peljati ob tej priliki poljubno število udeležencev in pod kakšnimi pogoji v Judenburg. Po celi Kranjski je v tem pogledu veliko zanimanje, a interese si niso na jasnem.

— **Občni zbor društva hišnih posestnikov.** V veliki dvorani hotela »Union« se je vršil včeraj dopoldne ob srednji udeležbi redni občni zbor hišnih posestnikov. Zborovanje je otvoril predsednik društva Frelih, ki je pozdravil navzoče, kakod tud delegata iz Zagreba g. Čačkoviča in Valja zastopnike z Jesenice, Kočevja itd. Zastopnik beogradskih hišnih pos. G. Stojanović je poslal pozdravno brzojavko. O. Frelih je takoj prešel na dnevni red in je poročal o delovanju društva v preteklem letu ter o sedanjem položaju hišnih posestnikov. Društvo je imelo v preteklem letu 26 rednih sej, 4 sestanke in 1 zbor ter je na teh sejah rešilo 145 vlog. Društvo šteje 118 članov. O. predsednik se je nato s toplimi besedami spomnil umrlih družstvenikov ter posebno prvega društvenega predsednika dr. Ivana Tavčarja in omenil, da je društvo lahko ponosno, da je stal njemu na čelu eden največjih Slovencev, ki ga županski posel ni oviral, da bi ne prihajal ne shode hišnih posestnikov. Društvo bo ohranilo prvega predsednika v trajnem spomnu. V znak sožalja so vsi navzoči vstali s sedežev. O. Frelih je nadalje razpravljalo o raznih davkih, o davku na nezazidane parcele v mestu ter podal karakterističen pregled o novem stanovanjskem pravilniku, ki da je bil sestavljen brez vednosti hišnih posestnikov in ki je skrajno krivičen. Omenjal je nadalje, da društvo še vedno bje hud bol za uvedbo pravneveljavne hišnega reda. Društvo je v ostalem nepolitično, naslonilo se pa bo na stranko, ki bo podpirala hišne posestnike v njihovem boju. Delegat zagrebških kučevlastnikov, zemljeposeditelja g. Čačković je nato poročal navzočim, omenjajoč, da s solidarnostjo bodo hišni posestniki dosegli svoj cilj in si izbojevali svoje pravice. Zahteval je, da se sedanji stanovanjski pravilnik ukine, s 1. januarjem 1924, ker nikakor ne odgovarja socialnim in gospodarskim razmeram. O. Stare je v drastičnem in humorjem tonu razložil nadloge hišnih gospodarjev. Dr. Regally je omenil na to, da ne bi preje konec stanovanjske, mizerije dokler se ne odpravijo stanovi. paragrafi in dokler se ne bo zidal v večji meri. Predlagal je skupno s tajnikom g. Pircem, da naj društvo hišnih pos. pospešuje vsako akcijo zdanja hiš. Sprejeta je bila nato resolucija, v kateri se hišni posestniki pozivajo, da podpirajo to akcijo. Obenem pa se pozivlja vladu, da zgradi za svoje uradne poslopolja. Obenem hišni pos. apelirajo na nalemnikke, da podpirajo to akcijo. Blagajnik g. Urbanč je nato podal poročilo o stanju društva. V preteklem letu je imelo društvo 27.143.25 Din dohodkov in 23.915.87 Din izdatkov. Premožensko stanje znaša 6.877.43 Din. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika so bila odobrena, nakar je bil izvoljen ta-le novi odbor: predsednik g. Frelih, odborniki g. Stare, dr. Regally, Pirc, Kregar, Adamič, Urbanč, Sušnik, Kmetec, Hrovatin in za Sisko Borštnar. Za preglednike računov so bili izvoljeni g. Vodnik in dr. Požar ter ga. Kadive. Za terz je g. Frelih se podal kratko poročilo o municijskih skladiščih na ljublj. polju. Ugrožajo razvoj mesta ter omenil, da pošlje društvo g. Urbanca in Krisperja v spremstvu deputacije k velikemu županu in k vojaški oblasti. Za tem je bilo zborovanje zaključeno. Popoldne pa se je vršilo zborovanje pokrajinske zveze hišnih posestnikov.

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
cena je in trajanje so kakor usnena!
Najbolje varstvo proti vlagi i mrazi!

Iščem kompanjona
za že obstoječe industrijsko podjetje radi povečanja obrata. Podjetje je edino te vrste v Jugoslaviji. — Vsi dopisi pod »Industrija 150.000 Din/4857 na upravo »Slov. Narod«.»

Pisemski papir v kasetah in mapah
priporoča
NARODNA KNJIGARNA
LJUBLJANA, Prešernova ul. 7

Ivan Munda
vladni svetnik v pokoju
v četrti, dne 10. t. m. po kratki mučni bolezni, bogudano preminul.
Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v soboto, dne 12. maja 1923 in Stare poti št. 2 na pokopališču k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 11. maja 1923.
Žalnožel ostali.

Alojzij Kajzelj.
Svoje življenje je posvečal neumornemu delu in vztrnemu poslovanju, zastavljal vse pošteno svoje vrline v trdnosti prid.
Bodi mu ohranjen trajen in hvalečnosti prožen spomin!
Ljubljana, 10. maja 1923.

Alojzij Mesar
ravnatelj paromlina v Rumi
nenadoma smrtno ponesrečil.
Truplo prebлага rajnika bodo jutri popoldne na pokopališču v Rumi položili k večnemu počitku.
Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožen spomin.
Ruma-Ljubljana-Jesenice, 9. maja 1923.
Globoko žalnožel ostali.

Wertheimer blagajna
štej. 3. dobro ohranjena,
NA PRODAJ. — Naslov
pove uprava »Sl. Narod«. 4902

Enodružinska hiša
z lepim ograjenim vrtom
tako NAPRODAJ v Rožni
dolini 106 pri Marjaku. Stanovanje prosto. 4823

konjski hlapec.
Ponudbe na: Sadržaja »Karlovin dvor«, pošta Ptuj. 4875

BLUZE
najnovjših modelov so
ravno kar došlo.
A. & E. Skaberné
LJUBLJANA, Mestni trg 10

Kmetijsko posestvo,
ki meri 14½ hektarov, v dobrem stanju, z lepo hosto, ležeče v Purju nad Rimskimi toplicami, NAPRODAJ. — Informacije daje: Fran Marinko v Laškem. 4891

Proda se
triletna PSICA (nemška doga), PISALNI STROJ Kanzler, STARINSKA PUSKA in MALI STROJ ZA VEZENJE. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4879

Trgovska pomočnica,
izveščana v trgovini z mešanim blagom, z dobrimi spricvali, ISČE TAKOJSNJE SLUŽBE. Izučena je tudi šivilja. Prevzame na račun tudi manjšo trgovino. — Takojsnje ponudbe se proš pod »Trgovska moč 4833« na upravo lista.

Kavarna
in restavracija „Zvezda“
v Ljubljani
potrebuje več
donašalcev
vajencev
in pomivalok

Kmetovalci!
Pokladajte živini pristne
lanene tropine
katere vsebujejo trikrat toliko beljakovine in dvakrat toliko maščobe kakor pšenični otrobi.
Dobi se pri
„Oljarna Medvode“
Medić, Rakovc & Zankl
d. z o. z.
v Ljubljani. 4826

Danes in vsak dan
svež sladoled.
»Narodna kavarna«, 4890

Ova žagarja
za polnojarjenik SE TA KOJ SPREJMETA. — Naslov: Jeranova ulica št. 13, Ljubljana. 4769

Visoko odstopnino
plačam za trgovski lokal v Ljubljani. — Ponudbe pod »Ljubljana/4896« na upravo »Slov. Narod«. 4772

Brusne kamne za kose
(prave italijanske, nepresegljive v dobroti), MODRO GALICO, RAPIŠKO LIČJE, MORSKO TRAVO za modroce v vsaki množini priporočam SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 4811

NOV MODERNI
priklopni voz
ZA MOTORNO KOLO se po ugodni ceni proda.
Tvrška KENDA, Ljubljana. 4772

Zidna opeka,
normalno in močno žgana, priznana najboljša kakovost, SE NUDI VSAKO MNOŽINO PO DNEVNI CENI.
R. SMIELOVSKI, arhitekt in mestni stavbnik, posestnik opekarnice na Viču. 4150

Sedla nova
od žutog blanka sa bisagama, sve predratna najsolidnija izrada, od najbolje kože, rasprodaja po veoma niskoj ceni
»SRPSKA BANKA«, Knez Mihajlova 45. Telefon 14-40.

VELETRGOVINA V LJUBJANI SPREJME
korespondenta,
zmožnega tudi knjigovodstva in drugih pisarniških del. Služba trajna. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevno plače na upravo »Slov. Narod« pod »Trajna služba/4689«.

Lepa hiša
v Stožicah št. 53, pol ure pešhoda od Ljubljane, popolnoma moderno urejena, s prostim stanovanjem, štirimi parketiranimi sobami, kopalnico ter z lepim ograjenim vrtom SE UGODNO PRODA. Na željo se dobi zraven tudi gospodarsko poslopje. Vpraša se istotam. 4823

Posestva naprodaj!
Ia kmetijsko posestvo (16 orolov zemlje, 700 sadnih dreves, 1 oral dobrega vinograda, lepa hiša s štirimi sobami in pohištvom, veliki živi in mrtvi inventar) za 300.000 Din. Potem veleposredstva, graščine, mala in srednja kmetijska in gospodarska posestva, gostilne, trgovine, mlinci, žage, velika gozdna posestva, hiše, vile itd. — Realitetna pisarna Arzenšek, Celje, Kralja Petra ulica 22. 4561

Tražim domačicu
kućevno lepo, nježno odgojeno i obrazovanu osobu, zdravu, besprekornog vladanja, dobre pripode, okretnu i veštu u kuvanju; ja sam samac, vel. trgovac, dobro situiran, gdje bi se mogla i udovoliti. Diskretne ponude sa fotografijom na adresu
Fritz Babin, knjižar
NOVI SAD, Kralja Petra ul. 1. 4927

Banaško blago
pšenico prima, oves, otrobi, moko, koruzo zdravo, koruzo za svinje in konje ter italijanski riž, kavo, mast američansko nudi na vagone, vreče, barile, pravkar otvorena veletrgovina Pomorska Trgovacka Agencija Mato Bilić, Dunajska cesta 33. — Stranke pred nakupom lahko pregledajo blago v skladišču. Garantira se za blago, da je prvovredno. — Najnižje dnevne cene. Poskusite, da se prepričate! Kupuje se in menja rdeči fižol. 4925

Odda se hlev
za tri ali štiri konje. — Naslov pove uprava lista. 4921

Enonadstropna hiša
pri tobačni tovarni v Ljubljani SE PRODA. — Naslov pove uprava Sl. Narod. 4908

Sobo z 2 posteljama
ISČE DRŽ. URADNIK. — Ponudbe pod »Uradnik/4917 na upravo »Slov. Narod«.»

Iščem prazno sobo
v mestu ali predmestju. — Ponudbe pod »Zelo nujno 4919« na upravo lista.

Tudi samo čez poletje.
K bolehnim dami ali gospodu ZELI MESTO DRUŽABNICE starejša gospodinja. Večja je tudi postrežbe bolnikov. — Naslov pove uprava lista. 4933

Iščem službo
v kakšno manjšo pisarno kot MLAJŠA PISARNIŠKA MOČ. Nastop takoj. — Ponudbe pod »Tako/4942« na upravo lista.

Čistokrvna lovska psica
(angleška seterica) z rodovnikom, deset mesecev stara, bela s črnimi lisami, SE PRODA. — Poizve se: Dr. Luckmann, Ljubljana, Gradišče 4. 4905

Iščem mesto blaginčarke
ali PISARNIŠKE MOČI. — Grem tudi izven Ljubljane. — Ponudbe pod »Tako/2 4923« na upravo »Sl. Narod«.»

Mehlovano sobo
ISČE INŽENJER s soprogo. Plača 2000 kron. — Ponudbe pod D. D./4920« na upravo »Slov. Narod«. 4914

Gospodična
(izučena šivilja) ISČE SLUŽBO KOT POMOČNICA. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4907

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje Hugon HIBSER, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg 7 (nasproti Križanske cerkve). 4391

Koncipijent,
dobra moč, s sodniškim izpitom, želi v svrhu pridobitve vsestranske prakse premeniti svoje službeno mesto. — Ponudbe s pogoji naj se pošljejo na upravo »Slov. Narod« pod »Vsestranska praksa/4780«.

Proda se DELAVNICA
v okolici Ljubljane, pripravna za vsako obrt, na lepem prostoru; okrog nje je 400 kvadratnih metrov vrta. — Preuredi se lahko z malimi stroški tudi v stanovanje. — Naslov pove uprava lista. 4827

hiša z velikim vrtom
in več posraskimi poslopji. V hiši je dobro ideoč gostilna in trgovina. Hiša je jako primerna za vsako podjetje. — Pojasnila daje: Janez Korošec na Bledu. 4742

V službo se sprejme
v večji tovarni ZA TAKO: 1. Izkušnega STROJNIKA (izučena strojnega ključavnika) za parni stroj (brzoteko »Schnelläufer«), samca, kateri je zanesljiv, trezen in zna izvrševati manjša popravila sam. 2. Perfektno STROJEPIŠKO, ki zna dobro tudi nemško stenografijo in je verzirana izvrstno v pisarniški stroki industrije. 3. Treznega in zanesljivega SOFERJA za osební auto, samca, ki se razume zelo dobro tudi na manjša popravila sam. Ponudbam je priložiti prepise spricval in v pisarnem posredstvu natančno navesti dosedanje službovanje. Istotako zahtevke glede plače. — Službe so trajne in plača po preizkušnji dobra. — Ponudbe je vpošlati pod »Industrija 777/4696« na upravo »Slov. Narod«.»

Pištanj
ČESKOSLOVANSKA

Zagreb v Bratislavo, od tu naprej še pol ure; najcenejše: celodnevna prehrana v kurhotelu od KČ 40, gr. hotelu Royal od KČ 50 naprej. Cene kopel in znižane. Jugoslovani še drugo znižanje cen. Informacije: L. Schreiber, Zagreb, Akademski trg 1/II, od 10.—11. in 4.—6. 4590

močno moško kolo.
Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4944

Službe išče
za mesec julij in avgust, event. tudi naprej, Josip Birsa, učitelj v Dolaji Lendavi. Najraje pa v Prekmurju ali Medjimurju. 4932

Damsko kolo,
močno, najfinejši predvojni material, malo rabljeno, SE PRODA za 2000 Din. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Ugodnost/4926«.

Sobo,
lepo mehlovano ali prazno v sredini mesta ISČE BANCNI URADNIK. — Ponudbe pod »Posebni vhod/4934« na upravo »Slov. Narod«. 4934

Risar,
zmožen slovenščine in nemščine, ki je bil daljšo dobo delav. ISČE MESTA PRI KAKI TVORNICI POHISTVA. — Dopis pod Risar/4943 na upravo »Slov. Narod«.»

Mehlovano sobo
s popolnoma separiranim vhodom ISČE SAMEC v mestu takoj za dobo do 30. junija t. l. Event. prepust majhnega mehlovane stanovanja. Plača do 4000 kron mesečno. — Ponudbe pod »Popolen mir/4914« na upravo »Slov. Narod«. 4914

Svarilo.
S tem izjavljam, da nisem plačnik za svojega sina Viktorja Twrdja in svarim vsakogar, da mu na moje ime ničesar ne da in ne upa.
Novo mesto, 7. maja 1923.
Rihard Twrdy.

Privatni uradnik,
Dunajčar, uren, spreten računar, natančen delavec, stroje pisec, z dveletno pisarniško prakso in znanjem slovenščine, ISČE MESTA pri kakšni trgovski tvrdki, večjem obratu ali graščini. — Dopis pod »F. M. 4928« na upravo »Sl. Narod«.»

Za birmance!
Največja in najcenejša izbira vsakovrstnih oblek pri
Ložar & Bizjak, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 20. 4922

Žitni zavod
je preselil svoje pisarne
iz II. nadstropja hiše Krekov trg št. 10, v I. nadstropje iste hiše (uhod s hodnika 1 desno). 4930

Lokal za pisarno
velik, išče v sredini mesta trgovsko podjetje. Ponudbe pod »Trgovacka d. d. 4596« na upravo Slov. Naroda.

Dirigenta
vsestransko verziranega, z dobrimi zvezami, išče bančni zavod za svojo podružnico v Ljubljani. Ponudbe s prima referencami na upravo Slov. Naroda pod šifro »AGILNOST 4935«.

Najkulantnejši in najmodernejši anončni in reklamni zavod

„APOLLO“ R. Golebiowski

Ljubljana, Stari trg 19-II

Ljubljana, Stari trg 19-II

Izdaja najmodernejšo in najuspešnejšo reklamo. — Sprejema naročila za vse tu in inozemske časopise. — Kakor tudi naročila za vsakovrstne tiskovine etiket itd. Konkurenčne cene.

Ljubljana, Stari trg 19-II »Narodna Kavarna«